

Vergaderjaar 2018–2019

32 279

Zorg rond zwangerschap en geboorte

Nr. 150

BRIEF VAN DE MINISTER VAN VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 21 februari 2019

U heeft mij in uw brief van 16 januari jl. gevraagd om in te gaan op vragen ten aanzien van demonstraties bij abortusklinieken, in het bijzonder in hoeverre de toegang tot zorg hierdoor wordt beperkt (Handelingen II 2018/19, nr. 41, item 5). Ook vroeg u mij of er vergunningen zijn verleend voor de demonstraties en of hierop gehandhaafd is. Tevens ontving ik samen met de Minister voor Medische Zorg en Sport en de Minister van Justitie en Veiligheid op 17 januari jl. vragen over demonstraties bij abortusklinieken van de leden Ploumen, Kuiken (beiden PvdA) en Ellemeet (GroenLinks).

In deze brief ga ik, mede namens de Minister van Justitie en Veiligheid en de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, in op vragen over de toegankelijkheid van zorg en de vergunning en handhaving. Verder verwijs ik u naar de beantwoording van de Kamervragen die u samen met deze brief ontvangt (Aanhangsel Handelingen II 2018/19, nr. 1651).

Zoals ik in de antwoorden op de Kamervragen ook aangeef, vind ik het onwenselijk dat vrouwen bij hun bezoek aan een abortuskliniek hinder kunnen ondervinden van anti-abortusdemonstranten. Het is primair aan gemeenten om nadere invulling te geven aan de uitoefening van het recht om te demonstreren en daarbij het belang van bescherming van deze vrouwen mee te wegen. Ik ben bereid om de gemeenten hierin te faciliteren door het bijeen brengen van betrokken gemeenten en abortusklinieken om kennis uit te wisselen over elkaars behoeftes, mogelijkheden, ervaringen en goede voorbeelden.

Ten aanzien van de toegankelijkheid van zorg onderscheid ik twee aspecten. In de letterlijke zin van het woord is de abortuszorg in Nederland toegankelijk. Dat vrouwen in voorkomend geval hinder kunnen ondervinden van demonstranten betekent niet dat zij de abortuskliniek niet kunnen bereiken. Dat neemt niet weg dat de demonstraties een extra

(emotionele) drempel kunnen opwerpen, waardoor sommige vrouwen mogelijk afzien van hun behandeling. Dat is niet uit te sluiten. Dat vind ik een vervelende situatie, omdat vrouwen over een eventuele abortus vrijelijk moeten kunnen besluiten. Abortusklinieken kunnen hun bezoekers hier op voorbereiden, en dat doen ze in het algemeen ook. Verder kan de burgemeester op grond van een kennisgeving van een demonstratie eventueel voorschriften en beperkingen stellen om een demonstratie ordelijk en vreedzaam te laten verlopen, ter bescherming van de gezondheid, in het belang van het verkeer en om wanordelijkheden te bestrijden of te voorkomen. In dat kader kan de burgemeester ook voorschriften stellen of aanwijzingen geven aan de demonstranten waardoor anderen bescherming krijgen. Dit is een taak die bij het lokale gezag ligt en waar ik als Minister dus geen bevoegdheid heb.

Over de vergunningverlening en handhaving kan ik in het algemeen aangeven dat vanwege het feit dat vrijheid van betoging, levensovertuiging en meningsuiting grondrechten zijn, er in de Wet openbare manifestaties (Wom) niet gekozen is voor een vergunningstelsel, maar voor een kennisgevingstelsel. Demonstranten hebben dus geen vergunning nodig, ze hoeven enkel de gemeente in te lichten. De gemeenteraad stelt de regels voor de vereiste voorafgaande kennisgeving vast, dit kan per gemeente verschillen. Ik begrijp van abortusklinieken en gemeenten dat een groot deel van de demonstraties vooraf gemeld wordt bij de gemeente en dat de gemeente hierover ook vaak vooraf de abortuskliniek inlicht. Wanneer een abortuskliniek meent dat demonstranten zonder voorafgaande kennisgeving bij hun abortuskliniek staan of dat demonstranten zich anderszins niet aan de regels houden, kunnen zij hierover de gemeente informeren. Het is wederom aan het lokale gezag om te bepalen hoe hiermee om te gaan. De burgemeester is verantwoordelijk verschuldigd aan de gemeenteraad over het gevoerde (openbare orde en veiligheids-)beleid.

De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
H.M. de Jonge